

SVENSKA ESPERANTO-TIDNINGEN LA ESPERO

April 1941

29 Årg. Nr 4

ORGAN FOR SVENSKA ESPERANTO-FORBUNDET

Esperanto en la mondo.

IEL raportas pri la nuna situacio.

Alvenis la printempo, la sezono idam la Esperanto-organizaĵoj kutimas havi siajn jarkunvenojn. Kvankam la milito malebligis intensan Esperanto-laboron dum la jaro 1940, oni povas konstati, ke nia movado rimarkinde bone travivis la malfacilaĵojn. Kiam la landaj asocioj nun kolektiĝos, estas de tute ne sub la signo de pesimismo!

La Svisa Esperanto-Societo jarkunvenis la 30 marto en Langenthal (Bern), k. kunvenos nederlanda LEEN en la paskaj tagoj en la frislenda urbo Sneek, la finnaj esperantistoj la 20 aprilo en Helsinko, kaj dum la pentekosto kolektiĝos la svedaj en la universitata urbo Upsala, la hungaroj en Szentes kaj la danoj en Aarhus. Pri aliaj jarkunvenoj ni ne havas akuratajn datojn. IEL salutas ilin ĉiujn kaj deziras al la kolektiĝontaj samideanoj aĝrablan kunestadon kaj rezultoriĉajn decidojn!

La centra oficejo de IEL fiera informas, ke la jarlibro 1941 jam estas kompostata. La internacia poŝto tamen funkcias tre malrapide. Tial multaj landoj certe devos atendi ankoraŭ kelkan tempon antaŭ ol ricevi la libron.

Kaj nun vi akompanu min por viziti kelkajn teritoriojn de Esperantujo:

En Belgio la esperantista grupo "Paco kaj justeco" en Brugge organizis publikan Esperanto-kurson; kontentiga partoprenado. Pri aliaj novaĵoj ni ne havas sciigon el tiu de la sorto terure frapita lando.

Des pli detalaj kaj ĝojigaj estas la novaĵoj el Brazilo. En la decembra numero 1940 de la oficiala organo de Brazilo Ligo oni raportas, ke la Brazilo Instituto de geografio kaj statistiko eldonis sian oficialan bultenon kun resumo en Esperanto. La katolikaj ĵurnalistoj dum kongreso faris favoran decidon por Esperanto. La radiosocieto en São Paulo ĉiutage okazigas Esperanto-dissendadon. Sub la rubriko "Brazilo kreniko" oni legas kun miro kaj admiro pri la neordinare vigla kaj sukcesa laboro de la brazilaj esperantistoj kaj pri iliaj kluboj. La sudamerikaj samideanoj vere montras sian volon kaj kapablon dum la milita tempo de Eŭropo transpreni la taskon fariĝi gvida Esperanto-lando!

Niaj britaj samideanoj kun imitinda persisto daŭrigas sian laboron. Jen citaĵo el la jan-febr. numero 1941 de

la gazeto "La brita esperantisto": "En Britujo la situacio ne estas tiel malbona, kiel oni povus atendi. En multaj urboj, precipe tiuj, kiuj suferis de aeratakoj, kursoj kaj grupoj preskaŭ ĉesis kunveni. Sed ne ĉie. En Bristol ekz., spite ĉion estas vigla agado kaj multaj kursoj. En kelkaj urboj, al kiuj iris multaj evakuitoj, starigis grandaj kursoj, kaj en multaj urboj pli malgrandaj vekigis intereso pri Esperanto. Krome, estag kursoj kaj izolaj lernantoj en kelkaj soldatejoj kaj aviadecoj."

Post preskaŭ tutjara atendado ni ricevis aktualan numeron (febr. 1941) de la Dana Esperanto-gazeto. Estas vere ĝojige, ke la esperantistoj en Danujo energie daŭrigas sian laboron. La nomita gazeto nome raportas pri jarkunvenoj de pluraj lokaj grupoj, pri kursoj eĉ porinfanaj en vesperaj lernejoj, pri reciproka vizitado de grupoj kaj pri ekonomie sukcesa jaro de la dana ligo. La danoj nun planas rondvojaĝon de sveda prelegisto kaj planas ankaŭ somerajn studicursojn, simile al multaj antaŭaj jaroj.

Kvankam la cirkonstancoj nuntempe estas sufiĉe premaj en Finnlando, oni tie komencis denove aktive labori por nia afero. En januaro 1941 la staciestro H. Salokannel kaj la instruisto Tyyne Salokannel faris prelegvojaĝon en la mezlanda provinco Savo. La tuja rezulto estis 5 novaj kursoj. Kelkaj tagaj gazetoj ankaŭ afable citis la vojaĝon. Dank' al kompleza propono de Sveda Eldona Societo Esperanto, la finnaj samideanoj rajtas aboni la svedan Esperanto-gazeton je tre reduktita prezo. Tiel ebligis al 100 finnoj havigi tiun gazeton, kiu de fariĝis provizora organo de la finnoj.

Ni estas feliĉaj havi eblecon publikigi kelkajn aktualajn informojn el Francujo. Montrigas, ke niaj samideanoj tie daŭrigas la laboron kaj eĉ starigis novajn kursojn. Kortuĝitaj ni ekscias, ke nia kara prezidanto Bastien fartas bone kaj ankaŭ amiko Petit. Bone sanas ankaŭ niaj karaj samideanoj Archdeacon, Couteaux kaj Guillaume. Sed s-roj Waringhien kaj Jossinet estas en milita malliberejo. Niaj francaj kolegoj asertas, ke iliaj pensoj iras al la esperantista samideanaro en la ĉiuta mondo!

En la januara-marta numero 1941 de "Helena esperantisto" dro Stamatiades prezentas kortuŝan ĉefartikolon pri la situacio en la mondo. Malgraŭ la milito la Espe-

ranto-movado en Grekujo daŭre faras progresojn. Novaj kursoj komenciĝis.

Per la marta numero 1941 la "Hungara Heroldo" sin prezentas en nova, pli bela vesto: pli granda formato kaj multaj ilustraĵoj. La gazeto enhavas i. a. interesajn artikolojn kaj aktualajn notojn pri Hungarlando. Nova bela broŝuro "Mathias la justa" aperis en la serio "Pri Hungarujo por tutmonda esperantistaro". Granda Esperantokurso komenciĝis kelkloke. En Budapeŝto okazas ĉiunonate katolika Esperanto-mese. La inventista sekcio de H.E.F. aranĝis sukcesan gazetist-teon en la ĵurnalista klubo; parolis i. a. eksministro Bálint.

En Italujo la kursarangoj kaj klubkunvenoj suferas pro tio, ke la lernejoj vespere ne estas uzebaj. La esperantistoj kunvenas en kafejoj ktp. "atendante pli bonajn tempojn". La itala radio ĉesis dissendi Esperanto-programojn. La itala samideanoj konsilas al ni skribi al Radioturismo E.N.I.T., Roma, kun la peto, ke ĝi denove okazigu Esperanto-disendojn. La eminenta itala esperantisto generalo maridzo de Montezemolo en Livorno, kiu alproksimiĝas al la 90 jaroj, estas sana kaj partoprenas kun intereso la esperantistajn vivojn, kiu en Livorno kaj Pisa estas sufiĉe vigla dank' al fervoraj junaj samideanoj.

Regule atingas nin "La suda stelo", organo de Jugoslavio. La februara numero 1941 ne estas escepto rilate al valora enhavo. La kluboj daŭre havas regulajn kunvenojn, novaj kursoj kelkloke komenciĝis. La ligo prezidanto, dro Ivo Lapenna, soldatservas.

LEEN, la Nederlanda Esperanto-organizaĵo, sendis al ni sian tutan jarkolekton de la "Nederlanda Esperantisto". Ĝi konstante tenas sian altan pozicion inter la Esperanto-gazetoj pro interesaj artikoloj kaj celkonscia agado. En la februara numero 1941 oni konstata laŭ la tuta lando jarraporto, ke la esperantista vivo estas sufiĉe vigla. Al la asocio apartenas 28 lokaj grupoj kaj entute 790 membroj. La plimulto de la grupoj regule kunvenas. La financa stato estas sana. La teatra sekcio eldonis kelkajn novajn gravajn verkojn. Diversaj novaj kursoj komenciĝis. Entute la raporto estas tre optimisma. Ni plenkore gratulas al niaj nederlandaj samideanoj, kaj ni volonte samopinias kun la lastaj vortoj de la raporto, kiu diras: La estonto estas nia!

Lastatempe ni ne havis multajn novaĵojn el Norvegujo, ĉar ekde decembro 1940 estas malpermesate sendi la Esperantogazeton eksterlanden. La esperantistoj laboras laŭkutime. Kelkloke komenciĝis novaj kursoj.

La portugala ĉefdelegito raportas pri konstanta vigla varbado por nia lingvo. Pri speciala aktiveco en nia fronto en Rumanujo nenion raportas la delegito en Bukureŝto, kiu petis saluton al alilandaj samideanoj.

En la jaro 1937 la registaro en Sovjetunio malfondis ĉiujn memstarajn klerigajn asociojn, do ankaŭ la esperanto-organizaĵojn. Jus alvenis sciigo de samideano, ke tiu decido forte baras la vojon de Esperanto, sed ke ankoraŭ multaj izolitaj esperantistoj vivtenas la lingvon kaj havas permeson interrilati kun la eksterlando.

Laŭ sciigo el Estonio, nun apartenanta al S.S.S.R., la tiuj gvidantaj esperantistoj intencas anstataŭ la ĝis nunaj Esperanto-organizaĵoj fondi klubon ĉe la sindikata kultura asocio. Ĉesis la estona revuo "Informoj". Kvan-kam la estontaj samideanoj do ne povas momente sendi rekompenca-ekzempleron, ili petas, ke la redakcioj de esperanto-gazetoj ĉie en la mondo daŭrigu sendi interŝanĝ-ekzemplerojn laŭ adreso: S-ino Helmi Dresen, Postkast 6, Tallinn.

Estas ankaŭ menciinde, ke en Usono nia lingvo konstante estas vivtenata de multaj fervoraj esperantistoj. Ĉiuj povis raportoj novajn kursojn kaj viglan klub-vivon.

Interesa novaĵo por la tutmonda esperantistaro certe estas, ke "La Praktiko", la monata organo de Internacia Instituto de Esperanto en Nederlando, denove aperas tute regule. En la januara numero 1941 la redaktoro, pastro Andreo Cseh, informas la legantaron pri tio, ke por "La Praktiko" nun komenciĝas la deka jaro. La enhavo de la gazeto estas tre leginda, idel kutime. Troviga Esperanto-novaĵoj, diversaj konkursoj, aktualaj informoj kaj rakontoj. Ni varme rekomendas "La Praktikon" al

Meddelande från Esperanto-Institutet

Esperantisternas riksmarsch (examen)

har sedan senaste rapport fullgjorta av följande personer:

HÖGRE EXAMEN: Edv. Gustavsson, Amål, E. Falk, Gust. Larsson och Nils Persson, Lund, Gust. Henriksson, Ossián Nilsson, Lilly Lundin och John Fogelberg, Hålsingborg, samt Malmö-esperantisterna Olof Glemminger, Lilly Glemminger, Hanna Henriksson, Clary Hansson, Ester Andrén, Gösta Holmkvist, Hildur Wallin, Bror Svensson, Svea Lidman, Harry Adler och Einar Eneroth.

LAGRE EXAMEN: Gösta Hedlund, Anders Köhlén, Edith Näsland, Verner Johansson, Sven Eriksson-Sten, Mauritz Andersson och Rune Lundgren, samtliga i Upsala, Paul Isaksson i Vättholma, Runer Svensson i Stockholm och Gust. R. Johansson i Karlstad.

Institutet gratulerar!

Ytterligare ett flertal personer ha påbörjat sin examen utan att ha hunnit fullgöra den före denna rapport avgivande. Bland dessa märkes bl. a. en 71-årig "samideanin" i Kungsgården! Så nog finns det framåtanda bland esperantisterna! Institutet hoppas, att de av landets esperantister, som icke fyllt 70 år, klarar av sin examen. Då kommer vår rörelse att få sin högborg i Sverige. Och det är ju vårt hopp.

Lokala examens-kommittéer.

Institutet har tillstått landets esperantoklubbar cirkulär med anhängan att, om så ej redan skett, bland sina medlemmar föreslå personer, lämpliga att ingå i lokala examens-kommittéer. Institutet hoppas, att samtliga klubbar tillmötesgå institutets anhängan, så att examens-institutionen får bredast möjliga basis i vårt land.

Instruktionskurser.

Vid flera tillfällen ha vi fäst uppmärksamheten på möjligheten att ordna instruktionskurser i olika distrikt. Myc-

ĉiuj esperantistoj. Prezo 0,25 ned. guld. ponumere. Specimeno senpage. Adreso: Postkasto 200, Den Haag, Nederlando.

Ankaŭ la porjunlara gazeto "La juna vivo", eldonata en Nederlando, daŭre speras. La januara numero 1941 enhavas multajn interesajn artikolojn en bonstila Esperanto.

Ĉiuj esperantistoj ankaŭ streĉe atendas sciigojn pri la sorto de la Zamenhofa familio. Bedaŭrinde la sciigoj ne estas tre optimismaj. Pri la sorto de dro Adam Zamenhof neniu scias depost januaro 1940. Lia filo Ludoviko kune kun s-ino Wanda Zamenhof kaj f-ino Lidja Zamenhof loĝas en Varmio. La Esperantista Interhelpo de UEA faris paŝojn por transloĝigi la 16-jaran Ludovikon en Svisujon. IEL devas alparte aktive kunlabori per monkollektado inter siaj membroj por helpi tiujn penadojn. Ni rekomendas la esperantistojn sendi donacojn al la respektivaj ĉefdelegitoj.

Nu, la Esperanta movado suferis dum la nuna milito, tamen el ĉiuj alvenintaj leteroj kaj kartoj de esperantistoj el la tuta mondo lumas optimisma fido je la estonto. Kaj de tempo al tempo venas salutoj de pli aŭ malpli konataj samideanoj. Ekz. de Roland Dupuis, la franca esperantopropagandisto, kiu devis rompi sian prelegvojaĝon tra Svedujo pro militservo. Li nuntempe vivas ĉe sia patro en Rouen. Kaj Sigismundo Pragano, la konata internacia instruisto, vivas en Nederlando. Willy Duregger kaj Walther Peizold esprimas korsaluton al ĉiuj samideanoj. Dro Henri Gieib loĝas en Toulouse.

Ĝis nun la milito verdire ne kaŭzis gravajn perdojn inter nia anaro. Ni esperu, ke ankaŭ la estonto estos al ni indulga, tiel ke ni povu seninterrompe daŭrigi la laboron por nia kara afero, ĝis la fina venko! E. Malmgren.

Sveriges esperantister skall registreras.

En arbetsuppgift för aktiva esperantister.

Nu sätter vi i gång och anökar reda på varenda esperantist och esperantointresserad som finns i vårt land. Främst är det en uppgift för klubbarna, som bör, var och en för sitt område, försöka åstadkomma ett så fullständigt register som möjligt. Men det är inte bara klubbstyrelsen, utan även enskilda esperantister, som måste komma med i denna jakt.

För att det ska finnas större möjlighet att sedan sammanföra uppgifterna distriktvis och till slut kanske för hela landet är det lämpligt och nästan nödvändigt att alla gå efter samma system. För att vi ska vinna enhetlighet föreslår jag att följande upptäckning användes:

1. Postadress.	8. Esperantist år
2. Efternamn.	9. Funktionär.
3. Förmann.	10. Esperantogrupp.
4. Titel, yrke.	11. Esperantoförbund.
5. Bostadsadress.	12. Esperantokurs.
6. Telefon.	13. Esperantokunskap.
7. Födelseår.	14. Esperantoexamen.

Kunskap i esperanto bör anges med siffra enligt nedanstående tabell:

- 0 = ej esperantokunnig, sympatisör.
1 = nybörjare.
2 = kan esperanto hjälpligt.
3 = behärskar esperanto i tal och skrift.

Endast sådana sympatisörer bör tas med som gjort vår rörelse tjänster. "Funktionär" är en viktig punkt. Den anger vilken eller vilka funktioner esperantisten har inom esperantorörelsen. Esperantokurs är bra att ta till i det fall man inte har reda på vederbörandes esperantokunskap.

På en del håll har man nedlagt mycket arbete i denna sak, och jag har studerat några system som använts. Man kan naturligtvis ha olika meningar om ordningsföljden, men det väsentliga är att alla viktiga punkter kommer med utan att blanketten sväller ut för mycket. Om en klubb lägger upp ett register för sitt område göres väl ingen uppdelning efter postadress utan endast enligt namn.

Förbundet kommer kanske att iordningställa blankett-häften för att underlätta registreringen och möjliggöra sammanförandet av uppgifterna i större register. Jag hoppas och tror att ovanstående formulär skall visa sig vara en god grund att bygga på och även att många kommer att hjälpa till så att det inte blir några vita fläckar på vår esperantokarta.

S a l e x.

Det lyckade liknande kurser ha redan på några platser ordnats för s-ro Morariu och Szilágyi.

Institutet har just från s-ro Morariu erhållit meddelande, att han i egenskap av svensk medborgare (som t.o.m. tjänat i svenska neutralitetsvakten under 7 månader) numera utan hinder kan åtaga sig kurser och föredrag överallt i landet. Han föreslår en turné Örebro—Kiruna med instruktionskurser en vecka på varje plats eller också 3-dagarskurser (1:a dagen: esperantos historia, 2:a dagen: esperantos litteratur, 3:e dagen: esperantos grammatik.) Muntlig examen kan därvid avläggas för s-ro Morariu. Han åtar sig även att i samband med besök hålla skolföreläsningar på svenska eller esperanto. De platser, som äro intresserade av saken, torde vända sig direkt till s-ro Tib. Morariu, Klostergatan 5, Örebro.

Kursplan för utbildning av tolkar

av dr Fr. Szilágyi. Pris 1 kr.

Esperantos historia och litteratur

sammanfattat i "Raporto de la Vigbyholma kurso". Pris 2 kr.

Bär examensmärket! Silver (högre examen) 2 kr. Brons (lägre examen) 1:50 kr.

Svenska Esperanto-Institutet

Tegelbacken, Stockholm. Postgiro 51511.

Från
Förbundssekreteraren

Årsmöte i Upsala.

Den vackraste tiden på året — i pingst — gämlas vi till Årsmöte, och det är värt att nämna, som kallar oss, och Upsala Esperantoförening lovar oss, att denna helg ska bli rik på upplevelser. Årsmötets öppnande och Interkonatiga Vespero på Pingstafonen. Arbetssammanträde och turistande i staden dagen därpå, medan vi Annandag Pingst besöker Gamla Upsala. Alla förutsättningar för ett lyckat Årsmöte finnas. Reservera alltså Pingsten för Upsala! I nästa nummer får Du veta alla detaljer om Upsala-mötet.

Ombudsmannafonden.

Vi ha vid redovisningen gått efter inlämnade teckningslistor och kort. Därför, om någon sänt in på postgiro utan att på annat sätt anmäla sig, så har redovisning uteblivit. Ny redovisning kommer först i nästa nummer, och då ha vi med även dem, som sålunda undgått oss.

Annu en förening.

Krybo Esperantoförening La Espero, box 681, har avslutat sig till SEF. Medlemsantalet är fem, och dessa fem är säkert aktiva medlemmar. Föreningen redovisar även fem abonnenter på La Espero. Välkommen!

La Espero till alla medlemmar.

Flera esperantister föra fram tanken att Svenska Esperanto-Tidningen borde vara obligatorisk för alla medlemmar. Jag stöder denna tanke, då jag är säker på att utgiften blir betungande för ytterst få av medlemmarna, om ens för någon. Om vi tar detta steg, kommer vi antagligen att förlora ett fåtal medlemmar. Nå — men var det något värdefullt vi förlorade? Knappast, dessa "esperantister" var bara pappersmedlemmar och skulle ändå snart ha gått förlorade för oss, då de saknade den levande kontakt med rörelsen, som tidningen dock utgör. Diskutera saken i klubbarna! Det kanske blir något för Årsmötet.

S a l e x.

Jarkunveno de Skaraborgs
läns Esperantodistrikt.

Nia distrikto en Skaraborg jarkunveno la 23.3. en Lidköping. En la novkonstruita Popola Domo la salonoj de ABF estis je dispono por la esperantistoj. La klubanoj de Lidköping ĉion tre bone arangis por la alvenintoj. Kiu ekde la unua momento povis senti sin en "rondo familia". La nombro de partoprenantoj ne estis tre granda — proks. 30 — sed laŭ la cirkonstancoj tamen kontentiga. Lastsemajne la revokoj al soldato servo malebligis al sufiĉe multaj fervoruloj viziti la jarkunvenon. Sed inter la kunvenintoj regis harmonio kaj entuziasmo — la esperantista "sento" ĉeestis.

La prez. de la Lidköping-klubo, s-ro Erik Wallin, malfermis la kunvenon en la nomo de la gastiganta klubo. Poste la distrikta prezidanto, nia ĉiam juna kaj senlaca samideano E. Falk, parolis. Li memorigis pri okazintaĵoj depon la lasta jarkunveno. Instiga telegramo de nia frata organizo en Skanio estis laŭlegata; sekvis La Tagigo.

S-ro Wallin, Lidköping, prezidis. La klubaj reprezentantoj raportis pri la lastjara laboro. Kvankam ni devas konstati troan "trankvilon" kelkloke, en aliaj lokoj la rezultoj tamen estas tre gojgaj. Nun lometon ni ĉerpu el la organiza jarraporto: En 1941 la distrikta organizo aliĝis al Samverkande Bildningsorganisationer en la gubernio. La aliĝo estas rigardata kiel la plej grava okazintaĵo organiza, ĉar memkompreneble la mebreco, kiu i. a. egaligas nian organizon kun la ceteraj naŭ aliĝintoj, estas tre valora por la estonta evoluo de nia afero en Skaraborg. S-ro Tib. Morariu pasintjare prelegis kvarfoje en la distrikto. En la aŭtuna studkonferenco en la ur-

ba biblioteko de Skövde parolis la s-roj Stenström, Ulf-
ricehamn, Fejje, Jönköping, kaj Morariu, Örebro.

Inter la decidoj de la jarkunveno ni menciis prelegvoja-
ĝon de d-ro F. Szilágyi, kiu jam en aprilo faros dektagan
viziton en Skaraborg. D-ro Szilágyi faros kaj prelegojn
publikajn kaj instrukciajn paroladojn en la kluboj. — Al
sveda Radiotjänst la jarkunveno sendis dankleteron pro
la programo, kiu okazis la 19.1 ĉifare. Al Radio, Buda-
pest, kiu ĉiun lundon kaj ĵaŝon sendas en Esperanto,
oni ankaŭ sendis leteron kun varmaj dankesprimoj. (Am-
baŭ leteroj publikigitaj ĉi-sube.) — La jarkunveno ankaŭ
faris eldiron pri la dezirindeco de gubernia organo por
la klerigaj organizoj, de Samverkande. Kiel organon oni
proponas la gazeton "Fyrväplingen", la parolilo de la
kleriga asocio "Excelstorfbundet". Tiu asocio estas
bonkonata de multaj esperantistoj en nia distrikto, ĉar
grandan parton de la pionira laboro por Esperanto faris
tiu asocio. Se la propono estas realigebla, tio signifas, ke
nia distrikto havos konstantan rubrikon en la gazeto. Do,
evidente grava helpo en nia laboro. — Ankaŭ estas men-
ciinda decido pri esperantista renkontiĝo, kiu okazos ĉi-
somere en la ĉarma somera restadejo de niaj geamikoj,
Wivan kaj Tage Sjöholm, Lidköping.

Sed la jarkunveno ne nur plenigis traktadoj. En Lid-
köping oni trovas vere bonajn talentojn inter la samide-
anoj. La programo do estis tre ampleksa kaj varia. S-ro
Ake Blomberg laŭlegis tre bele esperantigitan poemon
de Viktor Rydberg. Kantado kaj ankaŭ kaffrinkado — eĉ
dufoje! — stimulis la ĉeestantojn. Tre interesan parol-
adon pri Cambridge faris f-ino Hjördis Björkegård, Lid-
köping. La prelegon, kiu la aŭskultantoj akceptis kun
tre fortaj kaj varmaj aplaŭdoj, ni esperas ke la red. ha-
vos okazon aperigi en la maja numero.

La ĝisnuna sekr. de la distrikto, s-ro Aberg, kiu baldaŭ
forlasos Skaraborg-on, en parolado pri "Esperantisterna
beredskap" emfazis a aktualajn devojn de ĉiu espe-
rantisto — grupe kaj individue laboranta. S-ro Falk per
kore varmaj vortoj dankis la sekr. pro lia laboro en la
organizo.

Atendante la vesperan vagonaron multaj restis ĉe post-
kunveno, kiu fariĝis tre agrabla kunestado samideana.
"Libere el koro" kelkaj parolis, komuna kantado inter-
foliis, kaj s-ro Wallin, Lidköping, tre bele solkantis sve-
de kaj esperante. — La Espero kaj la nacia himno so-
lene aŭdiĝis ĉe la finfino de la esperantotago en Lidkö-
ping.

Nia devizo ĉiam tekstas: Daŭrigu la laboron!

"Rivermonto".

A.-B. Radiotjänst, Föredragsavdelningen,

Representanter för Esperantoföreningarna i Skara-
borgs län bedja härmed från sitt årssammanträde få
framföra ett varmt tack till A.-B. Radiotjänst och dess
föredragsavdelning för det välvilliga tillmötesgåendet att
söndagen den 19 januari i år bereda plats på radiopro-
grammet för en utsändning om och på Esperanto.

Det är vår förhoppning, att Ni i den mån möjligheter
står till buds skola ihågkomma detta i första hand de
svenaka esperantisternas önskemål att någon gång då
och då få lyssna till esperantoprogram i radio. Vore det
kanske rent av möjligt att t. ex. en gång varje kvartal
bereda plats för en kortare programpunkt på Esperanto?

Radio Budapest, Stacio I, Danuba Voĉo,
Budapest, Hungario.

Altestimataj sinjoroj.

La subskribintoj, reprezentantoj de 14 Esperanto-Soc-
ietoj en la sveda gubernio Skaraborg kaj hodiaŭ kolekti-
gintaj en nia jarkunsido de la distrikta organizo, petas
via akcepti nian respektplenan dankon pro viaj disaŭd-
igoj regulaj en Esperanto. Por ni ĉiuj estas granda ĝojo
tiom ofte, ĉiun lundon kaj ĵaŝon, povi aŭskulti viajn
mallongajn informojn en Esperanto, kiuj ne nur vekas
intereson pri via lando kaj popolo, sed ankaŭ havas por
niaj resp. popoloj signifon kiel saluton transliman de ko-
roj al koroj.

Esperante, ke vi ankaŭ estonte povas daŭrigi vian laŭ-
dindan laboron sur la kampo radiofonla, ni restas . . .

La jarkunsido de la Skania distrikto de SEF.

La jarkunsido okazis dimanĉe la 16-an de marto en
Hälsingborg. C. 50 reprezentantoj ĉeestis. La jarraporto
por 1940 parolis pri vigla laboro kun programinterŝanĝoj,
prelegserio, jubileo, ekakursoj ktp. La estraro por 1941:
Jan Strömme, Malmö, prez.; Gustav Henriksson, Häls-
ingborg, v. prez.; Ture A. Edberg, Djurslöv, sekr.; Gösta
Henriksson, Malmö, v. sekr.; Eric Fredin, Malmö, ka-
sisto; kaj Oskari Nilsson, Hälsingborg. Gösta Laurin,
Lund, kun Birger Johnsson, Kristianstad G. O. Karlsson,
Eslöv, Alb. Flycht, Kristianstad, kaj W. E. Lindqvist, Es-
löv, kiel anstataŭantoj. Revizoroj: Hilbert Hansson, Mäl-
mö, kaj John Fogelberg, Hälsingborg, kiel anstataŭantoj.

Post la jarkunsido la partoprenantoj kolektiĝis ĉe la
tombejo de Pälby por honori la memoron de G. H. Back-
man kaj Marie Hammar kaj metis florkronon sur la tom-
bojn.

Posttagmeze oni kolektiĝis por aŭskulti tre interesan
paroladon de Tiberio Morariu pri diversaj, kaj fine
Hälsingborgaj esperantistoj trapasis la buŝan parton de
la supera ekzameno.

Agrabla tago!

Str.

Jarkunvenis Jönköpings läns distrikt av SEF.

La 25an de marto jarkunvenis la distrikto de la Jön-
köpings gubernio en Nässjö. La prezidanto de la distrik-
to, s-ro Lööf el Tranås, salutparoladis kaj estis elektata
kiel prezidanto de la kunveno. Kiel sekr. funkciis s-ro
Knut Jensen, Jönköping. Post la salutparolado s-ro M.
Björklid, Nässjö, tre bele kaj emocie parolis pri la ama-
forito de l'homaro. La estrara kaj revizia raportoj estis
aprobataj. Decidiĝis komisi al "La Konkordo" en Jön-
köping elektit Plenuman Komitato por la nova laborja-
ro. S-ro Jensen raportis, ke "La Konkordo" decidis ree
aliĝi al la distrikto. Post la pretraktadoj lektoro Sten-
ström el Ulficehamn prelegis lerte kaj verve pri Esper-
anto kompare al la kulturlingvoj. Red. Morariu kaptis
kiel kutime la korojn, pere de sia ŝercema maniero
paroladeti kaj s-ro Sture Engdahl, Små, Anneberg, elok-
vente donis belan provon, ke li estas preta trapasi supe-
ran ekzamenon. Muziko, kantoj, bongustaj manĝaĵoj
agrabilis la kunestadon.

Multaj esperantistoj partoprenis la jarkunvenon kaj 10
kluboj sendis reprezentantojn. La distrikto de SLEA an-
kaŭ estis reprezentata. Inter la gastoj oni rimarkis la v.
prez. de AIF kaj ĝian distriktan instruktoron, s-ro Karl
de Vylder. La instruktoro admonis la esperantistojn al
kunlaboro kaj dankis pro la invito al la jarkunveno.

Entute: kontenteco, konkordo kaj konfido. Silenta, sed
decida promeso pri daŭriga energia laboro por nia kara
lingvo.

Partopreninto.

Klubo Esperantista de Malmö 35-jara.

La 12an de aprilo 1906 kunvenis en la Odd-Fellow-sa-
lono de Malmö kelkaj por Esperanto interesataj perso-
noj por fondi esperantan klubon. Iniciatinto estis la an-
taŭ kelka tempo mortinta s-ro Karl G. Billquist. Li far-
igis la unua prezidanto de la klubo. Tiam ĉi funkciis li
okupis dum multaj jaroj. Kiam li poste, pro amasiginta
laboro profesia, ne plu povis partopreni la aktivan labo-
ron de la klubo, li en 1922 estis elektata honora prezid-
anto.

Al la unua estraro apartenas ankaŭ s-ro H. S. Hermod,
la kreinto de la fame konata samnoma koresponda insti-
tuto. S-ro Hermod estis la unua studiginto.

La unua sekretario, s-ro C. B. Lundberg, eĉ hodiaŭ
apartenas al la klubo. Dum multaj jaroj li estis for, sed
ĉe la 30-jara jubileo li denove aperis kiel la perdita filo
kaj aliĝis al la "patrodomo". De tiam li montris grandan
intereson por la kluba laboro.

Jam de la komenco la nova klubo aranĝis kursojn kaj
vigle laboris. La kursojn plejparte gvidis s-ro John Pe-
tersson, unu el la plej elstaraj personoj en la unua epoko.
Li estis prezidanto 1908 kaj poste konstanta sekretario
dum 12 sinsekvaj jaroj.

En la jaroj 1908—09 venis la Ido-krizo, kiu minacis tu-

Ĉe la tombo de Selma Lagerlöf.

Fine de januaro mi finis duonjaran deĵoron en la sveda armeo kaj ĝoje reprezentis la civilan veston por daŭrigi la esperantistan agadon.

Ĉar mia trajno tra Svartå nur dimanĉe posttagmeze estis reirona al Örebro, mi uzis la antaŭtagmezon por viziti (nur dubora veturo per aŭtobuso) la tombon de la plej granda vermlundano en la preĝejo korto de Östra Antervik. Mi ja ŝuldas dankon pro la sukceso en Vermland al la bonkora verkistino, kies helpa mano etendiĝas eĉ el la tombo.

Simpla, malalta plata ŝtono portas la multediran nomon: "SELMA LAGERLÖF, född 20 november 1858, död 16 mars 1940".

Kun respekto mi deprezas la ĉapelon kaj dankas al la Fortinto, kiu tiom valore helpis min per sia rekomendo al sveda civitaneco. Kaj ekparolas ankore kun la Mortinto:

— Pardonu, ke pasintjara printempon mi ne povis persone partopreni vian enterigon kaj meti dankflorojn de Dorica-Selma, sed mi tiam estis en Danlando. Kun larvaj okuloj mi legis nekrologon de Joergen Bukdahl pri "Nordens stöerste Dikterinde" en kopenhaga "Politiken", en kiu dum 1891 Georg Brandes malfermis la pordon al eksterlando por via korinfano, Gösta Berling.

El la tombo venas fantoma voĉo:

— Vin surprizas la modesta aspekto de mia tombo. Vi verkajne atendis ion grandiozan. Kaj eĉ florojn forfrostaĝis vintro. Ĉion kovras neĝo.

Mi respondas:

— Doktorino, ĉe mia unua vizito al via Mårbacka vi petis pardonon pro la simpla ŝato, kiun vi surhavis dum malvarmo. Tiam mi pensis, ke Selma Lagerlöf estas Selma Lagerlöf en kia ajn vesto. Kaj mi komprenas, ke nuntempe vi ne bone fartas sub luksa tombŝtono, kiam militaj bomboj fulme transformas varmajn hejmojn familiajn je malvarmaj tombruĝoj.

El mia medito severa voĉo de kapitano — akompanata de soldato — vekas min al la realo:

"Sinjoro, ĉu mi rajtas vidi vian legitimilon?"

Mi, post iom da serĉado, montrante fotokopion pri letero de S. Lagerlöf:

"Bonvolu!"

Li: "De kiam vi estas sveda civitano?"

Respondo: "Depost aŭtuno 1939."

"Hm..."

Mi elprenas ateston pri militservo ĉe B-a Aerdefendo. La kapitano salutas: "La afero estas en ordo. Pardonu la ĝenon."

te detruis la klubon. Kelkaj fideluloj faris sian plej bonan por teni la vivon de la klubo, malfacila tasko, kiu ankaŭ parte malsukcesis, kaj dum kelka tempo la laboro tute ripozis.

Sed kiam la grizaj nuboj kluj malheligis la ĉielon, malaperis, brilis denove la suno. Ĉirkaŭ la fidelaj pioniroj kolektiĝis novaj "fortoj kaj volo". Celkonscie kaj persiste oni pluenlaboris.

Inter la plej eminentaj gvidantoj de la sorto de Eklubo en la nova tempo oni menciis inter aliaj a-ron Erik Andersson, ankaŭ nomata Esperanto-Andersson, prezidanto dum la jaroj 1928-34. Lia specialaĵo estis kursgvidado laŭ la Ĉe-metodo, kaj li gvidis multajn grandajn kaj bon-sukcesajn kursojn, kies rezultatoj ankoraŭ estas tre rimarkindaj en la membromatrikulo de la klubo.

Depost 1935 la juna kaj energia a-ro Jan Strömne funkcias kiel prezidanto, kiun funkciojn li plenumas en plej bona maniero. Li estas ankaŭ tre lerta kursgvidanto kaj -organizanto.

Monta kaj vula estis la agado de la klubo dum la 35 jaroj, aĝo sufiĉe respektinda por esperanta klubo. La kulmino de la agado estis la aranĝo de la internacia antaŭkongreso 1934, perfekte sukcesa aranĝo, kiu akiris al la klubo tre bonan reputacion kaj hejme kaj en la eksterlando.

La jubileo la klubo solenas per modesta aranĝo en la festsalono de Hyresgästföreningen, Södra Förstadsgatan 79, la Paskan London je la 16-a h. Al tiu kunveno ni invitas gesamikeanojn el proksima kaj malproksima. Antaŭa aliĝo ne estas necesa.

G. H.

Mi daŭrigas la notadon pri la surskribo sur la du najbaraj tomboj:

"Regementskrivaren vid Wermlands Regemente Daniel Lagerlöf, född i Arvika 3.6 1776, död i Mårbacka 2.6 1832, samt hans hustru Elisabeth Maria Wennervik, född i Mårbacka 12.6 1784, död dörsmammastädens 25.1 1864."

Kaj sur la tria tombo: "Jägmästaren vid Stora Kopparbergs Bergslags Johan Ahlgren, född i Persberg Gruvfält 24.7 1861, död i Falun 22.7 1935, samt hans hustru Gerda Julia Elisabeth Lagerlöf."

Mi forlasas la blankan tombon. La neĝo rememorigas pri ĉiuj blankaj haroj lastfoje viditaj de mi ĉe Nobelfesto en Stokholmo. La Feino de l' paco, interboma kompreno, foriris el nia batalanga mondo. Ĉiuj lastaj vortoj ne temis pri propra sanstato, sed pri tiu de la mondo:

"Doktoro, ĉu baldaŭ estos paco?"

Kun la sama granda demando mi foriras de ŝia modesta ripozejo. Sed ankaŭ kun la scio, ke bataliloj rustigos, elmodernigos, sin mem konsumos la flamo de l' malamo. Sed la perfare predikitaj vortoj de Selma Lagerlöf vivos eterne. Ĉar la amon vivigas sia propra flamo.

Tiberio Morariu.

La memorŝtono pri la pioniro G. H. Backman

Kiam la Backman-ŝtono, por kiu la tuta sveda esperantistaro kolektis monon, estis preta 1939, la gesamikeanoj en Hålsingborg intencis inaŭguri ĝin dum granda memorfesto. Oni inaŭguris la ŝtonon, sed pro la militeksplozo tiu festo ne okazis.

Dum la lasta jarkunsido de la skania distrikto de SEF en Hålsingborg en marto la kunsidaj gepartoprenantoj kolektiĝis ĉe la tombo de nia esperantopioniro kaj metis post memorparoladeto belan florkronon sur lian tombon.

Esperanto-kongreso en Hungarujo. La XV-a Hungarlanda Esperanto Kongreso okazos en la urbo Szentes 31.5-2.6 1941. La Hungara Esperanto Federacio petas, ke la esperantosocietoj kaj unuopaj esperantistoj sendu al la kongreso salutojn, kiuj efikus bone, ĉar ili estos laŭlegataj dum solena kunsido de la kongreso. La filatelista sekcio de la Federacio aranĝos filatelistan ekspozicion, kaj ĉiuj filatelistoj de la mondo sendu leterojn, poŝtkartojn, il. poŝtkartojn, ĵurnalojn ktp, filatelie afrankitajn. Ĉio estos ekspozita. Kiu sendos saluton kaj materion ricevos respondon filatelie afrankitan kaj kongresan markon (stampilon). Adreso de la kongreso: Centra Oficejo de Hungara Esperanto Federacio, Szabolcs, apud Budapest, Hungarujo.

Problemo.

D. Hasse Z.

Nun alidu — diris Nykvist. Mi scias enigmon, aŭ problemon.

— Mi ne ŝatas enigmojn — diris Brink. — Ĉu estas tiu pri la galeŝoj, ruĝaj interne, nigraj ekstere?

— Mi scias alian enigmon — diris Sandström. — Kio estas la simileco inter forteplano kaj vipuro?

— Ĉu planino ne taŭgas? — diris John.

— Ho jes, nu kio estas la simileco?

— Mi ne ŝatas, ke oni interrompas min — diris Nykvist — mia enigmo estas matematika problemo. Tio estas interesa.

— Mi volas scii tion pri la vipuro kaj forteplano — diris Laura.

— Ambaŭ komenciĝas per "a".

— Ne — diris Brink — vipuro komenciĝas per "v" kaj forteplano per "f".

— Povas esti — diris Nykvist — sed a m b a ŭ komenciĝas per "a". Se oni povas literumi?

Tiam ni forigis Sandström.

Mia matematika problemo estas jene — diris Nykvist: — Estas du vagonaroj, unu el Stockholm, la alia el Örebro. Ambaŭ ekveturas samtempe, sed la trajno forveturinta el Örebro veturas pli rapide. Kiam la du trajnoj renkontiĝas, kiu estas pli proksima al Stockholm?

— Kiam pli rapide veturas la Örebro-a trajno? — diris Brink, kiu estas scienculo.

— Mi ne scias, tio ne apartenas al la afero. Sed ni diru 5 nodojn pli.

— Ne parolu pri nodoj — diris Laura, kiu konis ŝipestron. — Nur ŝipoj veturas laŭ nodoj.

— Nu, diris Nykvist — ni supozu, ke la Örebro-a trajno veturas 8 kilometrojn hore, dume la stockholm-a nur 5 kilometrojn. La ĉefa afero estas, ke ili ekveturas samtempe ambaŭ kaj ili renkontiĝas sur la linio. Kiu el ili estas pli proksima al Stockholm?

— Ĉu estas du-velpa ferojo? — demandis John.

— Kompreneble, ne temas pri kolizio — diris Nykvist. — Idioto!

Per tio John forigis el la historio.

— Mi supozas — diris Laura — ke la Örebro-a trajno, kiu veturas pli rapide, devas esti pli proksima al Stockholm ol la alia de la renkonto.

Brink meditis kaj diris: — La stockholm-a trajno, kiu veturas malpli rapide estas pli proksima, ĉar ĝi ne atingis tiom malproksimen de la stacio.

— Neniu pravus — diris Nykvist. — Estas tiel simple. Ambaŭ vagonaroj estas precize same malproksime de Stockholm de la renkonto. Tion ja e. infano komprenas.

— Mi ne — diris Laura. — Mi tute ne komprenas.

— Sed vi tute ne estas plu infano, Laura. Sed venu, mi montros al vi. Stariĝu vin de tiu muro, mi de tiu ĉi kaj ni iras unu al la alia samtempe. Nu kiel malproksime de la muroj ni estas?

— Kompreneble ni estas same malproksime — diris Laura — sed estas ja multe pli granda distanco inter Örebro kaj Stockholm.

— Nykvist hazarde pravis — diris Brink. — Estas ja nature. Ni parolu pri io alia.

Tiam revenis Sandström.

— Kie vi estis? — diris Brink.

— Mi estis ekstere kaj aĉetis horaron — neniu vagonaro ekveturas samtempe el Stockholm kaj Örebro kaj per tio la tuta historio nebligas.

Tiam ni parolis pri io alia.

P. S. La atentema leganto konstatis tuj, ke Sandström forigis antaŭ ol la problemo ekdebatigis. Kaj per tio nebligas la historio ankoraŭ unufoje.

El la sveda: Fosilio.

Klarigoj por komencantoj: 1) huggorm. 2) stava. 3) vi korde ut. 4) avgår. 5) knop (knut, sjömil pr timme). 6) till varandra. 7) tidtabell. 8) innan (antaŭ ol).

Mera böcker!

Köp och läs!

Till komplettering av listan i föregående nummer av E.T. följer här nedan ytterligare en förteckning på böcker, som ej finnas upptagna i Förlagsföreningens prislista, men som finnas i några enstaka exemplar:

La amo en la jaro delomil. Av El Coronel Ignatius. Övers. från spanskan. 352 sid. Inb. 4.00

La Hrudlibro. Av Ernst Toller. Dikter. 64 sid. 3.—

Dion adori. Av B. F. Maria Ha de Verny. Modern lyrik. 64 sid. 1.—

Anstataŭ Edzino. Av Erica Maxwell. En modern roman, översatt från engelskan. 212 sid. 4.—

Inb. 5.—

Landoj de l' Fantazio. En originalroman på esperanto av Teo Jung. 324 sid. 4.—

Kataluna Antologio. Av Jaume Grau Casa. 400 sid. 6.—

Saltego trans jarmiloj. Av Jean Forge. En högtintressant historisk roman. 192 sid. Inb. 3.75

Anna Stelaro. Tradukaĵoj kaj originalaĵoj. 120 sid. 0.75

Tra l' silento. Valda dikter av Edm. Privat. 0.75

Hans Christian Andersen: Liaj vivo kaj verko. 1.50

Juneco kaj amo. Av Edw. Payson. "Legendo de Venecio." 0.75

Leteroj al Brigito. La socialista partio. Av J. B. Severac. 200 sid. 1.25

Colomba (Epoko-libro). En berättelse från Korsika av den franske författaren P. Merimée. 192 sid. 2.—

Strunga Heredajo. En spännande originalroman på esp. av H. A. Luyken. 320 sid. Inb. 6.—

Internacia Krestomatio. Ett urval översättningar av Kab. 107 sid. Ett tillfälle för samlare. 1.50

Vartejoj. En modern samhällsroman, som väckt uppmärksamhet i hela världen. 128 sid. 1.80

Amatora Poezio. Originaldikter av Julio Mangada Rosendorn, en av esperantorörelsens mest entusiastiska förkämpar, som f. n. förmäktar i ett spansk koncentrationsläger. 166 sid. 3.—

La Leono de Flandrujo. En spännande och ytterst välskriven roman från Flandrens frihetskrig. 310 sid. 5.50

Belga Antologio. Flandra parto. 290 sid. 5.—

Belga Antologio. Franca parto. 290 sid. 5.—

En sammanställning av det värdefullaste belgisk litteratur har att bjuda.

Zamenhofs Legolibro. En välvald samling läsövningar ur Zamenhofs verk med förklaringar på japanska. 2.50

La flandriga. Lea. Av A. Kivi, en av Finlands store. 0.75

Jolanto. Lyriskt drama av H. Hertz. 1.—

Rus-Esperanto Vortaro. 720 sid. Inb. 7.50

5.000.000. Esperantistiska kåserier av S. Kornfeld-Grenkamp. 120 sidor, lätt och lekande skriven. 2.—

Synöve Solbakken. En av Björnsterne Bjørnsens mest betagande berättelser. 96 sid. 1.50

Kiel eduki niajn infanojn. Nya synpunkter på ett aktuellt ämne. 72 sid. 1.50

Ĉu li? Originalroman på esperanto. Endast vol. I. 2.—

Veterano? Av Ismael Gomes Braga. En gammal esperantista tankar om och kring Esperanto. 125 sid. 1.50

La mistero de Isango. En intressant bok om rus och arvanlag med 19 helsidesbilder. 2.50

La longa vojo. En vacker, fängslande roman av R. Meyer. 140 sid. Inb. 3.50

Till Förlagsföreningen Esperanto, Fack 698, Stockholm 1.

Undertecknad beställer härmed att sändas pr postförsk. 1 ex. av de med x märkta böckerna här ovan.

KARL G. BILLQUIST †. La 28-an de Febr. s-ro Karl G. Billquist, la eksdirektoro de la Sportejo en Malmö, mortis en la aĝo de 70 jaroj.

S-ro Billquist iniciatis la fondon de Klubo Esperantista de Malmö, kies unua prezidanto li fariĝis. Dum sep jaroj li funkciis kiel prezidanto, sed ne nur per aktiva laboro li dum tiuj jaroj progresigis la klubon, sed ankaŭ ekonomie li grave subtenis ĝin. Per sia nobla karaktero kaj la bonkoreco, kiu kvazaŭ elradiis el lia afabia vizaĝo, s-ro Billquist akiris al si amikojn en ĉiuj medioj, al kiuj liaj vastaj interesoj etendiĝis.

Li ripozu en paco!

T. Morarius esperantokurs vid Jönköpings Kristliga Folkhögskola 24.2—8.3 41 (med 3 lektionojn taglige). Kursledaren staras sur la antaŭa sidloko. Rapport influyter i tidningens maj-nummer.

16 gazetoj

ricevis de partoprenanto en la distrikta kunveno de Skaraborg en Lidköping informon pri tiu kunveno. Sed el tiuj gazetoj mi ricevis tondajn el nur unu. Tio certe signas mankon. Inter la 16 devas troviĝi sufiĉe multaj, kiuj presis la novaĵojn, kaj la lidköpings gazetoj certe ne povis eviti presu almenaŭ mallongan informon. Sed kial vi ne sendas, samideanoj? Supozeble pro tio, ke vi ne ĝuste taksas la valoron de tia helpo. Anoncu vin kiel kontrolanton! Sendu tondajn pri ĉio rilate esperanton aŭ mondlingvon!

Samideano Oskar Svantesson,
Fågelfångargat. 20, Göteborg.

LINGVA KOLONO

La litero X.

En la matematiko la litero X estas la signo de nekonato. Certagrade oni povas diri, ke ankaŭ en la Esperanta alfabeto ĝi estas nekonato. La Esperanta alfabeto ja tute ne havas ĉi tiun literon, sed en sciencaj formuloj k. s. ĝi estas uzata kaj bezonata, kaj tial estas necesa ankaŭ Esperanta nomo de tiu signo. Tiu nomo estas kso. Sed ne ĝuste pri tio mi volis ĉi tie paroli, sed pri la maniero transskribi la sonon x en Esperanto. Kiel konate oni transskribas ĝin en du manieroj, per kx aŭ per ks. Sed kiam staras kx kaj kiam ks? Regulo pri tio ne ekzistas, sed esplorante la Esperantajn vortojn, kiuj enhavas la sonon x, mi povis konstati jenon:

La literoj kx troviĝas nur en la vortkomenca silabo ex-, sed ne ĉiam, nur se tiu silabo apartenas al la vortradiko Esperanta kaj se ĝin sekvas vokalo. Se sekvas konsonanto, staras ks, same en la prefikso eks- staras ks, ĉar ĝi ja ne apartenas al la vortradiko. En ĉiuj aliaj lokoj — kun du esceptoj — staras ks. La du esceptoj

estas makzelo (kälke) kaj okzalo (ängssyra) — sed tute regule eksalido (barsyra).

Ekzemploj: ekzakta, ekzameni, ekzemplo, ekzeri, ekzisti, eksreĝo, eksedziĝi, ekskluziva, ekskurso, eksperimento, eksplodi, ekster, leksikono, fleksi, vakso, proksima, miksi, nukso.

Se oni volas fari al si regulon — kaj tia regulo povas esti utila, se oni bezinas inter kx kaj ks, ĉar ofte oni ja ne elparolas tiel distinge ke oni povas tute klare aŭdi, ĉu estas x aŭ s — oni do povas diri:

La litero X estas transskribata Esperanten:
a) per kx en la vortkomenca silabo ex-, se tiu silabo apartenas al la radiko de la Esperanta vorto kaj ĝin sekvas vokalo;

b) per kx en la du vortoj makzelo kaj okzalo;

c) per ks en ĉiuj aliaj lokoj.

Ĉi tiu regulo ankaŭ povas servi kiel principo por la transskribo de X, se oni volas enkonduki ian internacian vorton konforme al la 15-a regulo de la Fundamento.

Birger Gerdman.

SVEDA KRONIKO

GRUMS. La klubo esperantista de Grums jarkunvenis la 6-an de febr. La estrara raporto kaj la kasraporto estis aprobatas. Kiel estraron oni elektis: prez. Gust. Jansson, v. prez. Ernst Karlsson, sekr. Gust. Andersson, estraro sen preciza komisiono Gunnar Elg, revizoroj Georg Nordling kaj Robert Kruslock.

La 13-an de febr. redaktoro T. Morarius prelegis en la popola domo de Grums pri "Rumanujo, la lando de petrofontoj". La prelego, kiun interpretis Georg Nordling, estis ilustrita per lumbildoj kaj filmo. La publiko montris per aplaŭdoj sian ŝaton al la prelego. "Gono."

STOCKHOLM. Grupo Esperantista de Stockholm 5.3: Tradukekzercoj. Felietono. 12.3: Interkonatigo vespero: ĉiu membro prezentis sin mem. Kanto de Ruth Norre kaj deklamado de Maud Ekberg. 19.3: Viva Gazeto kun konkurso. 26.3: S-ro Bepperling faris interesan astronomian paroladon. Li prezentis la planedojn kaj iliajn karakterojn laŭ moderna kaj antikva sciigo klarigante samtempe la nomojn, nombrojn kaj ordon de la semajntagoj. Se la babilonoj estus koninta pli ol sep astrojn, nia semajno eble estus pli longa ol ĝi estas. La fortaj aplaŭdoj, kiuj postsekvis la instruan paroladon, certe montris dankemon ankaŭ pro tio, ke la plimulto de la planedoj estis nekonata al tiuj, kiuj kreis la kalendaron. 27.3: La Tramistoj invitis ĉiujn klubojn en Stockholm al komuna kunveno en sia ejo Brännkyrkagatan 82. Sub lerta gvidado de la prez. s-ro Gunnar Rosell la ĉeestantoj provis gnan memorkapablon per ripetado de plejble multaj el ok vortoj laŭleĝitaj. La sinjoroj tre amuze "instruis" al la sinjorinoj kiel estas preparataj haringo, pizoj kaj lardo, viandsupo k.a. delikataj manĝaĵoj. S-ro Rydell prezentis tre lerte kelkajn muzikaĵojn sur sia ksilofono, kaj la kantobirdoj gvidataj de s-ro Bengt Lindsjö goĝigis la membrojn per kelkaj novaj kantoj inter ili la tre bela "Amata vi" (La Nokto) de Schubert. S-ro Lindsjö, kiu ankaŭ estas tre lerta flutisto, ludis beletan melodion sur sia simpla instrumento. Post la kafo oni havis tre viglan diskuton pri la demando, kiujn kantojn oni kantu dum la kunvenoj.

El la april-programo: komuna kunveno por la Stokholmaj esperantistoj okazos la 21-an de Internacia Volo en Råsunda, ejo de la tramistoj. Haltejo: Sundbyberg-gränsen. La 9an: Prelego de Morarius pri Balkan. Vidu anoncon! La 18an: Viva Gazeto. La 19an: KELI: Viva Gazeto. La 20an: MoRo: Ĉe la centra stacio 9.15 h. La 5an de majo: KELI: Printempa festo.

JÖNKÖPING. La Konkordo jarkunvenis la 8-an de Marto en hoteli Ornen. La estraro: prez. s-ro Knut Jensie; v. prez. s-ro David Ekfält; sekr. s-ro Sven Snarberg; kas. f-ino Karin Viktorsson; senfunkcia ano s-ro Valter Nilzén. — La kunveno decidis ree aliĝi al Jönköpings Läns distrikt av SEF. Post la pritraktadoj brila festo en luksa salono. Red. Morarius parolis pri Turkio kaj s-ro Stenström el Ulricehamn kontribuis per parolado pri memo-

roj de esperantokongresoj. Post komuna supeo, tre amuza akcedo prezentita de f-ino Anna-Greta Fejé, kaj kantoj de Karl Andersson. Cestis samideanoj ankaŭ el aliaj esperantoklubo.

Sukcesplena prelegserio en Skanio.

Laŭ invito de la ĝenerala distrikto de SEF red. Tiberio Morariu en marto faris bonŝukcesan prelegvojaĝon en la provinco. La ĉefa temo estis "Balkanaĵ bildoj" kun hum-bildoj, kaj li parolis en Eslöv, Malmö, Lund, Klippan, Hålsingborg kaj ed en Köpingsbro antaŭ la novfondita klubo. En Eslöv krome estis instrukcia kurso, kaj en Malmö la distrikto aranĝis 3-tagan kurson, kiu kongre-tis el 4 diversaj paroladoj ĉiuvespere pri literaturo, grammatiko, historio aŭ iu alia temo. La subskribinto nepre volas rekomendi al aliaj distriktaĵ organizoj aŭ unuopaj kluboj (plej bone du aŭ tri kune) ekzameni la eblecojn aranĝi similan kurson, ĉar kun grandega intereso la vere multnombra atakultantaro partoprenis la kurson kaj la "ĝis-revido" konsistis el aplaŭdondregoj. — Ekster la oficiala programo Morariu faris bonŝukcesajn lernejaĵn paroladojn pri Balkano.

Dum la vizito de Morariu en Skanio preskaŭ ĉiutage multaj abiturientoj trapasis la buŝan parton de la supera ekzameno, kiu vere bonŝukcesis. Sed pri tiu detalo vi povas legi aliloke en la gazeto.

Koran dankon al Morariu pro vigliga laboro en Skanio!

Resuma raporto pri UPPSALA. El la programvesperoj de la pasintjara aŭtuna sezono ni mencias la interesan paroladon de M. Langoff pri Bulgaraĵ kaj tiun de d-ro F. Szilágyi pri sia ĝenerala rondvojaĝo (25.10, resp. 22.11). Okazis tre agrabla Lucia-festo. En la jaro 1941 la kluba vivo konsiderinde plivigligis. Okazis bonega parolado pri la 80-jara C. Lindhagen (K. Söderberg 10.1). La jarkunveno (14.2) elektis la jenan estraron: Prez. G. Norling; v. prez. V. Johansson; kas. T. Vedlund; sek. E. Linder; v. sek. E. Lindmark; anat. E. Näsund kaj S. Ericsson; reviziantoj G. Lundin, G. Svensson, anstataŭantoj: S. Norling, S. Lindberg. Dum la sama vespero oni pritraktis la pac-organizon, iniciatitan de F. Lindén, kaj multaj aliĝis. Unu el la plej sukcesaj programvesperoj estis la 28 de febr., kiam a-ino E. Julin parolis pri la "naskiĝo" de gazetonumero. Dum la bonŝukcesa vespero la San de marto a-roj S. Alexandersson kaj B. Gerdman el Stockholm estis gastoj kaj aplaŭdataj partoprenantoj de la programo. 8 ekzamenintoj transprenis la diplomon pri sia bonŝukcesa ekzameno. Ilin kaj la gvidantojn de la ekzamenoj (F. Szilágyi kaj B. Gerdman) salutis K. Söderberg. Sprita tablokanto (E. Lindmark), majstre prezentita burleskaĵo el la Somermeza nokto (E. Lindmark, S. Forstén, K. Söderberg, G. Norling, G. Hedlund), aliaj numeroj kaj danco kompletigis la gajan vesperon. — La klubo decidis inviti la jarkunvenon de S.E.F. al Uppsala. (14.3.) Dum la sama vespero unu el la plej novaj anoj de la movado a-ro A. Kohlm faris altnivelan prelegon pri "Frans Schubert". La bela parolado estis inde ilustrita per la belsonora kanto de a-ino Margit Norling kaj per la komprenema muzikakompano kaj memstaraj muzik-numeroj de f-ino Stina Adelfsson. Ili ambaŭ estas konstantaj kontribuantoj de la muzika parto en la kluba vivo. — Okazis kaj okazas kursoj sub la gvido de d-ro F. Szilágyi. La printempaj kursoj konsistas el 10 diligenta komencantoj kaj 13 progresantoj. (28.3.) Sub la gvido de F. Szilágyi diskutvespero pri paskaj kutimoj.

Bilder från Balkan

blir det aktuella ämnet för ett föredrag av redaktör Tiberio Morariu, anordnat av Koopera Esperantoklubo och Grupo Esperantista de Stockholm, onsdagen den 9 april kl. 20 i Konsums lunchrum, Konsumhuset, Magnus Laduläsgatan 19, Stockholm. Musik och sång. Entré 25 öre.

EBLE TROVIĜAS IU

Inter la a-anoj, de kiu ni trovas restadlokon dum la somera tempo (post la 15-a de majo). Ni volonte akceptas ankaŭ laboron korpan, kvankam ne tro pezan. Por la akceptanto: bona okazo eksteri la lingvon. Pri detaloj per letero. — Adreso: R. kaj F. Szilágyi, Rundelsgränd 6 A, Uppsala.

Svenska Esperanto-Tidningen

La Espero

Organ för Svenska Esperanto-Förbundet

Postadr.: Box 698, Stockholm 1.

Redaktör: Eva Julin, Gps 1 a, Sthlm.

Prenumerationspris: Helt år kr. 3:50. Lösnummer 0:30. Utkommer en gång i månaden.

Annonpris: 20 öre pr mm. Korrespondensannon: 1:50.

Expedition: Förlagsföreningen Esperanto, Sveavägen 98, Stockholm. Tel. 316301. Postgiro 578.

SVENSKA ESPERANTO-INSTITUTET. Examensavd.:

Box 698, Stockholm 1. Examensavg. erlägges

till postgiro 51511, adress: Tegelbacken, Stockholm.

INTERNACIA ESPERANTO LIGO — IEL — (Sveda

Teritorio): Ĉefdelegito Karl Wästfelt, Lundagatan 44,

uppg. 2.IV, Stockholm. Postleka konto 151283. Koli-

zoj: Membro kun jarlibro kr. 3:—; Membro-Abonanto

8:—; Membro-Subtenanto 20:—; Patrono 80:—.

LIBROJ — GAZETOJ

kaj aliaj eldonaĵoj.

Hungara Heroldo eldonis sian unuan numeron por 1941 en nova, pli bela vesto kaj ankaŭ vastigis la amplekson de la antaŭa malgranda gazeto kaj plibeligis ĝin per ilustraĵoj. Pri la enhavo la red. de la gazeto promesas aperigi "krom la esp-scigoj artikolojn pri la hungara historio, la evoluigo de nia socio, la moroj de nia popolo, la teatra vivo, belarto kaj literaturo en arta traduko, pri la hungaraj urboj kaj vidindaĵoj, pri la ekonomiaj problemoj kaj la aktuala nacia laboro en la lando." La red. esperas "ke vi akceptas kaj legas nian gazeton en ĝia nova formo k pliriĉa enhavo per la sama respekto, kiel ni ĝin skribas k al niaj legantoj transdonas."

Eldonas: Hungara Esperanto Federacio, Sashalom, Hungaraĵo. Jara abonprezo: 5 pengoj.

Vi ha äntligen lyckats få hem
några dussintal av

Esperantopennan

— den utmärkta reservoarpenan
med kolufyllning.. PRIS KR. 12.-

inkl. oms-skatt

Då våra tidigare lager av såväl "Esp.bona" som "Esp. Luksa" äro slut och vi av den nya pennan ej lyckats komma över mera än ett begränsat antal, är det skäl för intresserade att beställa pr omgående.

FÖRLAGSFÖRENINGEN ESPERANTO

Box 698, Stockholm 1

Postgirokonto 578